

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV
Curs /Curso
2023-24

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>	DIDÀCTICA DE LA IMPROVISACIÓ MUSICAL: Metodologia IEM DIDÁCTICA DE LA IMPROVISACIÓN MUSICAL: Metodología IEM				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	4	Curs <i>Curso</i>	1º	Semestre <i>Semestre</i>	ANUAL/ANUAL
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> bàsica, específica, optativa <i>básica, específica, optativa</i>	Optativa / <i>Optativa</i>	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>			Castellà I valencià <i>/Castellano y valenciano</i>
Matèria <i>Materia</i>	Optativa / <i>Optativa</i>				
Títol Superior <i>Título Superior</i>	Graduat en Música / <i>Graduado en Música</i>				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Instruments de l'orquestra simfònica, piano i guitarra (intrepretació i pedagogia) / <i>Instrumentos de la orquesta sinfónica, piano y guitarra (interpretación y pedagogía)</i>				
Centre <i>Centro</i>	Conservatori Superior de Música Oscar Esplà d'Alacant / <i>Conservatorio Superior de Música Oscar Esplá de Alicante</i>				
Departament <i>Departamento</i>	Instruments polifònics/ <i>Instrumentos polifónicos</i>				
Professorat <i>Profesorado</i>	Cristina Molina Sarrió				
e-mail <i>e-mail</i>	cristmolina@yahoo.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació <i>Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación</i>
<p>Aquesta assignatura permetrà a l'alumne conèixer de manera profunda la Metodologia *IEM. Una metodologia per a l'ensenyament musical basat en el control del llenguatge musical i el desenvolupament de la capacitat d'improvisació.</p> <p>L'alumne experimentarà l'expressió creativa personal a través del seu instrument i aprendrà com ensenyar a improvisar de forma metodològica.</p>
<p>Esta asignatura permitirá al alumno conocer de forma profunda la Metodología IEM. Una metodología para la enseñanza musical basada en el control del lenguaje musical y el desarrollo de la capacidad de improvisación.</p> <p>El alumno experimentará la expresión creativa personal a través de su instrumento y aprenderá cómo enseñar a improvisar de forma metodológica.</p>

1.2 Coneixements previs Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Sense requisits previs./ Sin requisitos previos.

2 Competències de l'assignatura Competencias de la asignatura

• Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
• Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

- Organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora. (CT1)
- Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament (CT2)
- Solucionar problemes i prendre decisions que responguen als objectius del treball que es realitza (CT3)
- Realitzar autocrítica cap al propi acompliment professional i interpersonal (CT6)
- Desenvolupar aptituds per a la lectura i improvisació sobre material musical. (CT7)
- Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments (CT8)
- Integrar-se adequadament en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos (CT9)
- Buscar l'excel·lència i la qualitat en la seua activitat professional (CT13)
- Treballar de manera autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional (CT15)
- Contribuir amb la seua activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, i la seua incidència en els diferents àmbits i la seua capacitat de generar valors significatius (CT17)
- Conèixer els principis tòrics de la música i haver desenvolupat adequadament aptituds per al reconeixement, la comprensió i la memorització del material musical (CG1)
- Mostrar aptituds adequades per a la lectura, improvisació, creació i recreació musical (CG2)
- Produir i interpretar correctament la notació gràfica de textos musicals (CG3)
- Reconèixer materials musicals gràcies al desenvolupament de la capacitat auditiva i saber aplicar aquesta capacitat a la seua pràctica professional (CG4)
- Argumentar i expressar verbalment els seus punts de vista sobre conceptes musicals diversos (CG10)
- Estar familiaritzat amb un repertori ampli i actualitzat, centrat en la seua especialitat, però obert a altres tradicions. Reconèixer els trets estilístics que caracteritzen a aquest repertori i poder descriure'ls de manera clara i completa (CG11)
- Acreditar un coneixement suficient del fet musical i la seua relació amb l'evolució dels valors estètics, artístics i culturals (CG12)
- Conèixer els fonaments i l'estructura del llenguatge musical i saber aplicar-los en la pràctica interpretativa, creativa, d'investigació o pedagogia (CG13)
- Estar familiaritzat amb els diferents estils i pràctiques musicals que *le *ermitan entendre, en un context cultural més ampli, el seu propi camp d'activitat i enriquir-lo (CG17)
- Comunicar de manera escrita i verbal el contingut i els objectes de la seua activitat professional a persones especialitzades amb ús adequat de vocabulari tècnic i general (CG18)
- Conèixer les implicacions pedagògiques i educatives de la música en diferents nivells (CG19)

- Disposar de recursos musicals amplis i diversos per a poder crear o adaptar peces musicals així com improvisar en diferents contextos a partir del coneixement d'estils, formats, tècniques, tendències i llenguatges diversos (CG22)
- Ser capaç de vincular la pròpia activitat musical a altres disciplines del pensament científic, enriquint l'exercici de la seua professió amb una dimensió multidisciplinària (CG26)

- *Organizar y planificar el trabajo de forma eficiente y motivadora.(CT1)*
- *Recoger información significativa, analizarla, sintetizarla y gestionarla adecuadamente (CT2)*
- *Solucionar problemas y tomar decisiones que respondan a los objetivos del trabajo que se realiza (CT3)*
- *Realizar autocrítica hacia el propio desempeño profesional e interpersonal (CT6)*
- *Desarrollar aptitudes para la lectura e improvisación sobre material musical. (CT7)*
- *Desarrollar razonada y críticamente ideas y argumentos (CT8)*
- *Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinarios y en contextos culturales diversos (CT9)*
- *Buscar la excelencia y la calidad en su actividad profesional (CT13)*
- *Trabajar de forma autónoma y valorar la importancia de la iniciativa y el espíritu emprendedor en el ejercicio profesional (CT15)*
- *Contribuir con su actividad profesional a la sensibilización social de la importancia del patrimonio cultural, y su incidencia en los diferentes ámbitos y su capacidad de generar valores significativos (CT17)*
- *Conocer los principios tóricos de la música y haber desarrollado adecuadamente aptitudes para el reconocimiento, la comprensión y la memorización del material musical (CG1)*
- *Mostrar aptitudes adecuadas para la lectura, improvisación, creación y recreación musical (CG2)*
- *Producir e interpretar correctamente la notación gráfica de textos musicales (CG3)*
- *Reconocer materiales musicales gracias al desarrollo de la capacidad auditiva y saber aplicar esta capacidad a su práctica profesional (CG4)*
- *Argumentar y expresar verbalmente sus puntos de vista sobre conceptos musicales diversos (CG10)*
- *Estar familiarizado con un repertorio amplio y actualizado, centrado en su especialidad, pero abierto a otras tradiciones. Reconocer los rasgos estilísticos que caracterizan a dicho repertorio y poder describirlos de forma clara y completa (CG11)*
- *Acreditar un conocimiento suficiente del hecho musical y su relación con la evolución de los valores estéticos, artísticos y culturales (CG12)*
- *Conocer los fundamentos y la estructura del lenguaje musical y saber aplicarlos en la práctica interpretativa, creativa, de investigación o pedagogía (CG13)*
- *Estar familiarizado con los diferentes estilos y prácticas musicales que le ermitan entender, en un contexto cultural más amplio, su propio campo de actividad y enriquecerlo (CG17)*
- *Comunicar de forma escrita y verbal el contenido y los objetos de su actividad profesional a personas especializadas con uso adecuado de vocabulario técnico y general (CG18)*
- *Conocer las implicaciones pedagógicas y educativas de la música en distintos niveles (CG19)*
- *Disponer de recursos musicales amplios y diversos para poder crear o adaptar piezas musicales así como improvisar en distintos contextos a partir del conocimiento de estilos, formatos, técnicas, tendencias y lenguajes diversos (CG22)*
- *Ser capaz de vincular la propia actividad musical a otras disciplinas del pensamiento científico, enriqueciendo el ejercicio de su profesión con una dimensión multidisciplinar (CG26)*

3 Resultats d'aprenentatge <i>Resultados de aprendizaje</i>	
RESULTATS D'APRENTATGE <i>RESULTADOS DE APRENDIZAJE</i>	COMPETÈNCIES RELACIONADES <i>COMPETENCIAS RELACIONADAS</i>
Analitzar partitures partitura a nivell harmònic, melòdic i rítmic, essent capaç d'expressar-se amb la terminologia pròpia de la Metodologia IEM i el distrat proposat per aquesta.	CT1, CT8, CT9, CT13, CT15, CG1, CG3, CG4, CG10, CG13, CG18, CG22
Sintetitzar partitures a nivell harmònic, melòdic i rítmic, i és capaç d'expressar-se amb la terminologia pròpia de la Metodologia IEM.	CT1, CT8, CT13, CT15, CG1, CG3, CG4, CG10, CG13, CG18, CG22
Elaborar unitats didàctiques basant-se en la metodologia IEM, utilitzant els recursos didàctics i les eines que aquesta proposa per tal que sigui possible la comprensió intrínseca del llenguatge a tots els nivells de l'ensenyament musical.	CT2, CT6, CT8, CG2, CG4, CG13, CG19, CG26
Seqüenciar peces tenint en compte la seqüenciació de continguts proposats per la metodologia, la qual possibilita l'adquisició de destreses per improvisar.	CT1, CT2, CT3, CT8, CT19, CG1
Improvisar a partir de l'aplicació de la metodologia en peces del repertori del seu instrument. Aplicar aquesta metodologia de manera autònoma de manera que l'alumne senti que disposa d'una eina mitjançant la qual desenvolupar la seva capacitat improvisadora.	CG2, CG4, CG10, CG11, CG12, CG13, CG17, CG18
Analizar partituras partitura a nivel armónico, melódico y rítmico, siendo capaz de expresarse con la terminología propia de la Metodología IEM y el difrado propuesto por esta.	CT1, CT8, CT9, CT13, CT15, CG1, CG3, CG4, CG10, CG13, CG18, CG22
Sintetizar partituras a nivel armónico, melódico y rítmico, siendo capaz de expresarse con la terminología propia de la Metodología IEM.	CT1, CT8, CT13, CT15, CG1, CG3, CG4, CG10, CG13, CG18, CG22
Elaborar unidades didácticas basándose en la metodología IEM, utilizando los recursos didácticos y las herramientas que esta propone con el fin de que sea posible la comprensión intrínseca del lenguaje en todos los niveles de la enseñanza musical.	CT2, CT6, CT8, CG2, CG4, CG13, CG19, CG26

<p>Secuenciar piezas atendiendo a la secuenciación de contenidos propuestos por la metodología, la cual posibilita la adquisición de destrezas para improvisar.</p> <p>Improvisar a partir de la aplicación de la metodología en piezas del repertorio de su instrumento. Aplicar esta metodología de forma autónoma de forma que el alumno sienta que dispone de una herramienta mediante la cual desarrollar su capacidad improvisadora.</p>	<p>CT1, CT2, CT3, CT8, CT19, CG1</p> <p>CG2, CG4, CG10, CG11, CG12, CG13, CG17, CG18</p>
--	--

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4	Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje</i>
---	--

Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>
--	--

<p><u>1r BLOC</u> EXPERIMENTACIÓ DE L'APRENTATGE MUSICAL A través DE LA METODOLOGIA I: Experimentació de la metodologia a través d'unitats didàctiques proposades per la professora.</p> <p>2n BLOC <u>CONCEPTES TEÒRICS:</u> Tema 1. QUÈ ÉS LA METODOLOGIA *IEM En què consisteix. Antecedents. Objectius que pretén. Bibliografia.</p> <p>Tema 2. EINES DE LA METODOLOGIA Xifrat funcional. Sistema d'anàlisi. Sistema de síntesi. Vademècum *IEM.</p> <p>Tema 3. RECURSOS DIDÀCTICS Activitats que caracteritzen la metodologia. Eines base per a la creació d'exercicis. Exercicis tipus.</p> <p>Tema 4. EL PROCÉS D'APRENTATGE MITJANÇANT METODOLOGIA IEM Seqüenciació de continguts. Estructura de la unitat didàctica mitjançant la metodologia IEM.</p> <p><u>3er BLOC</u> APLICACIÓ DIDÀCTICA DE LA METODOLOGIA II: Elaboració d'unitats didàctiques per part dels alumnes. Exposició.</p>	<p>Al llarg de tot el curs.</p> <p>Els continguts d'aquest segon bloc s'aniran explicant al llarg de la pràctica, conforme es vagen necessitant.</p> <p>Es realitzaran un mínim de dues UD. Una en cada semestre.</p>
<hr/> <p><u>1er BLOQUE</u> EXPERIMENTACIÓN DEL APRENDIZAJE MUSICAL A TRAVÉS DE LA METODOLOGÍA I: Experimentación de la metodología a través de unidades didácticas propuestas por la profesora.</p> <p><u>2º BLOQUE</u> CONCEPTOS TEÓRICOS:</p> <p>Tema 1. QUÉ ES LA METODOLOGÍA IEM En qué consiste. Antecedentes. Objetivos que pretende. Bibliografía.</p> <p>Tema 2. HERRAMIENTAS DE LA METODOLOGÍA Cifrado funcional. Sistema de análisis. Sistema de síntesis. Vademécum IEM.</p> <p>Tema 3. RECURSOS DIDÁCTICOS Actividades que caracterizan la metodología. Herramientas base para la creación de ejercicios. Ejercicios tipo.</p> <p>Tema 4. EL PROCESO DE APRENDIZAJE MEDIANTE METODOLOGÍA IEM Secuenciación de contenidos.</p>	<p>A lo largo de todo el curso.</p> <p>Los contenidos de este segundo bloque se irán explicando a lo largo de la práctica, conforme se vayan necesitando.</p>

Estructura de la unidad didáctica mediante la metodología IEM.

3er BLOQUE

APLICACIÓN DIDÁCTICA DE LA METODOLOGÍA II: Elaboración de unidades didácticas por parte de los alumnos. Exposición.

Se realizarán un mínimo de dos UD. Una en cada semestre.

5 Activitats formatives

Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials

Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge Metodología de enseñanza-aprendizaje	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge Relación con los Resultados de Aprendizaje	Volum treball (en nº hores o ECTS) Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)
Classe presencial <i>Clase presencial</i>	Exposició de continguts per part del professor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. <i>Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.</i>	Serà la manera habitual d'adquirir el coneixement./ <i>Será la manera habitual de adquirir el conocimiento.</i>	10h.
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/audiciones..., búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc. Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i>	Serà la manera habitual de desenvolupar les destreses./ <i>Será la manera habitual de desarrollar las destrezas.</i>	25h.
Exposició treball en grup <i>Exposición trabajo en grupo</i>	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. <i>Aplicación de conocimientos interdisciplinares.</i>	Serà la forma de participació conjunta./ <i>Será la forma de participación conjunta.</i>	4h.
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc. <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>	Serà la via per a resoldre dubtes o problemes personals concrets./ <i>Será la vía para resolver dudas o problemas personales concretos.</i>	1h.
Avaluació <i>Evaluación</i>	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. <i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.</i>	Serà la manera de portar a la vida "real" els coneixements apresos i destreses desenvolupades./ <i>Será la forma de llevar a la vida "real" los conocimientos aprendidos y destrezas desarrolladas..</i>	10h.
SUBTOTAL			50h.

5.2 Activitats de treball autònom

Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge Metodología de enseñanza-aprendizaje	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge Relación con los Resultados de Aprendizaje	Volum treball (en nº hores o ECTS) Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>	Serà la manera en què l'alumne ampliarà el coneixement i investigará sobre temes relacionats amb la matèria./ <i>Será la manera en que el alumno ampliará el conocimiento e investigará sobre temas relacionados con la materia.</i>	15h.

Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>	Será la manera de desarrollar de forma individual las destrezas de cada cual. Será la manera en que el alumno detectará sus propias necesidades y lo hará saber al profesor./ <i>Será la manera de desarrollar de forma individual las destrezas de cada cual. Será la manera en que el alumno detectará sus propias necesidades y lo hará saber al profesor.</i>	30h.
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congressos, conferències,... <i>Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,...</i>	Será una altra manera d'ampliar el coneixement./ <i>Será otra manera de ampliar el conocimiento.</i>	5h.
SUBTOTAL			50h.

TOTAL	100h.
--------------	--------------

6 Sistema d'avaluació i qualificació

Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació

Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,...), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, portafolio,...

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,...), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,...

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ <i>INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN</i>	Resultats d'Aprenentatge avaluats <i>Resultados de Aprendizaje evaluados</i>	Percentatge atorgat (%) <i>Porcentaje otorgado (%)</i>
<p>Les tècniques principals utilitzades per a l'avaluació seran: L'"observació" (estratègia basada en la recollida sistemàtica de dades en el propi context d'aprenentatge: execució de tasques, pràctiques, etc.) i el "diari" (informe personal i informal en el qual es poden trobar preocupacions, sentiments, observacions, interpretacions, hipòtesis, explicacions, etc.). De manera ocasional es farà ús de la tècnica "Prova escrita de resposta oberta" per a comprovar el nivell d'assimilació de conceptes aprehesos. En aquesta prova es valorarà especialment la claredat conceptual manifestada pels alumnes.</p> <p><i>Las técnicas principales utilizadas para la evaluación serán: La "observación" (estrategia basada en la recogida sistemática de datos en el propio contexto de aprendizaje: ejecución de tareas, prácticas, etc.) y el "diario" (informe personal e informal en el que se pueden encontrar preocupaciones,</i></p>	<p>Tots els instruments de *evaluación estan relacionat amb els resultats d'aprenentatge.</p> <p><i>Todos los instrumentos de evaluación están relacionado con los resultados de aprendizaje.</i></p>	100 %

<p>sentimientos, observaciones, interpretaciones, hipótesis, explicaciones, etc.). De forma ocasional se hará uso de la técnica "Prueba escrita de respuesta abierta" para comprobar el nivel de asimilación de conceptos aprehendidos. En esta prueba se valorará especialmente la claridad conceptual manifestada por los alumnos.</p>		
--	--	--

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega

Criterios de evaluación y fechas de entrega

- L'assistència a classe** és obligatòria. Per a poder dur a terme l'avaluació contínua caldrà assistir com mínim al 70% de les classes (encara que les absències siguen per causes justificades).

L'assistència per damunt del 90% es premiarà sumant un punt en la nota final. Per tant, este apartat condicionarà en un 10% la nota final.

Assistència de menys del 69%	Assistència d'entre el 70 i el 89%	Assistència de més del 90%
No serà possible l'avaluació contínua, per la qual cosa l'estudiant haurà de realitzar un examen de tota la matèria de l'assignatura en la convocatòria de juliol.	L'estudiant serà avaluat amb normalitat, atenent a la resta de criteris d'avaluació de l'assignatura.	La assistència a més del 90% de les sessions sumarà un punt a la nota final de l'assignatura.

- Progrés personal: **Desenvolupament d'habilitats i comprensió de conceptes i procediments.**

S'avaluarà tant que se sàpien aplicar els conceptes explicats en la creació/improvisació com que se sàpien explicar verbalment. Aquesta assimilació s'avaluarà a través d'activitats concretes a entregar mitjançant la plataforma *Classroom i també mitjançant l'observació del progrés realitzat per l'alumne classe a classe.

Aquest apartat tindrà un valor del 20%.

3. Serà requisit indispensable participar en les **dues mostres públiques** que es duran a terme al llarg del curs.

Si, per causa justificada, l'estudiant no poguera participar en alguna d'aquestes mostres o cap d'elles, l'alumne haurà de realitzar un examen a final de curs.

Per a la valoració de les mostres públiques es tindran en compte els següents paràmetres:

- Fluïdesa: soltesa en improvisar
- Coherència del discurs; quant a la forma, harmonia, ritme i melodia.
- Implementació de nous recursos proposats per la professora

- Originalitat: ús racional i irracional de possibilitats sonores de l'instrument
- Flexibilitat: capacitat de variar i modificar segons les circumstàncies
- Concertació i equilibri sonor en improvisar en grup
- Implicació i actitud positiva en treballar en equip

La mostra del primer semestre tindrà un valor del 10%.

La mostra de final de curs tindrà un valor del 20%

4. Assimilació dels continguts teòrics. Aquesta assimilació de continguts teòrics respectius a la metodologia es demostraran mitjançant la realització de test escrits o *kahoots. Aquest apartat tindrà un valor del 10% de la nota final.

5. Capacitat de realitzar unitats didàctiques a través d'aquesta metodologia. Mitjançant l'avaluació de dues unitats didàctiques realitzades per l'alumne s'avaluarà l'adequació de la seqüenciació de continguts, la quantitat, qualitat i claredat en la proposta d'exercicis i la seua conveniència per a aconseguir els objectius que es pretenen.

Per a la valoració de les unitats didàctiques es tindran en compte els següents paràmetres:

- Presentació:
  - Neta, preferiblement a ordinador
  - Activitats clares amb exemples en cada activitat
- Fidelitat a l'estructura guia donada.
- Coherència en la proposta d'activitats.
- Aplicació dels principis de la metodologia IEM: analitzar, aplicar patrons, transportar estructures, treball melòdic, reharmonització...
- Consecució dels objectius proposats en proposar la U.D.

El lliurament de treballs (unitats didàctiques per escrit) serà:

- 1a Unitat didàctica: Gener 10%
- 2a Unitat didàctica: Maig 20%

1. La **asistencia a clase** es obligatoria. Para poder llevar a cabo la evaluación continua habrá que asistir cómo mínimo al 70% de las clases (aun cuando las ausencias sean por causas justificadas).

La asistencia por encima del 90% se premiará sumando un punto en la nota final. Por tanto, este apartado condicionará en un 10% la nota final.

Asistencia de menos del 69%	Asistencia de entre el 70 y el 89%	Asistencia de más del 90%
No será posible la evaluación continua, por lo que el estudiante deberá realizar un examen de toda la materia de la asignatura en la convocatoria de julio.	El estudiante será evaluado con normalidad, atendiendo al resto de criterios de evaluación de la asignatura.	Dicha asistencia sumará un punto a la nota final de la asignatura.

2. Progreso personal: **Desarrollo de habilidades y comprensión de conceptos y procedimientos.**

Se evaluará tanto que se sepan aplicar los conceptos explicados en la creación/improvisación como que se sepan explicar verbalmente. Esta asimilación se evaluará a través de actividades concretas a entregar mediante la plataforma Classroom y también mediante la observación del progreso realizado por el alumno clase a clase.

Este apartado tendrá un valor del 20%.

3. Serà requisito indispensable participar en las dos **muestras públicas** que se llevarán a cabo a lo largo del curso.

Si, por causa justificada, el estudiante no pudiera participar en alguna de dichas muestras o ninguna de ellas, el alumno deberá realizar un examen a final de curso.

Para la valoración de las muestras públicas se tendrán en cuenta los siguientes parámetros:

- *Fluidez: soltura al improvisar*
- *Coherencia del discurso; en cuanto a la forma, armonía, ritmo y melodía.*
- *Implementación de nuevos recursos propuestos por la profesora*
- *Originalidad: uso racional e irracional de posibilidades sonoras del instrumento*
- *Flexibilidad: capacidad de variar y modificar según las circunstancias*
- *Concertación y equilibrio sonoro al improvisar en grupo*
- *Implicación y actitud positiva al trabajar en equipo*

La muestra del primer semestre tendrá un valor del 10%.

La muestra de final de curso tendrá un valor del 20%

4. Asimilación de los **contenidos teóricos**. Dicha asimilación de contenidos teóricos respectivos a la metodología se demostrarán mediante la realización de test escritos o kahoots.

Este apartado tendrá un valor del 10% de la nota final.

5. Capacidad de realizar unidades didácticas a través de esta metodología. Mediante la evaluación de dos unidades didácticas realizadas por el alumno se evaluará la adecuación de la secuenciación de contenidos, la cantidad, calidad y claridad en la propuesta de ejercicios y su conveniencia para alcanzar los objetivos que se pretenden.

Para la valoración de las unidades didácticas se tendrán en cuenta los siguientes parámetros:

- *Presentación:*
  - *Limpia, preferiblemente a ordenador*
  - *Actividades claras con ejemplos en cada actividad*
- *Fidelidad a la estructura guía dada.*
- *Coherencia en la propuesta de actividades.*
- *Aplicación de los principios de la metodología IEM: analizar, aplicar patrones, transportar estructuras, trabajo melódico, rearmonización...*
- *Consecución de los objetivos propuestos al proponer la UD.*

La entrega de trabajos (unidades didácticas por escrito) será:

- *1ª Unidad didáctica: Enero 10%*
- *2ª Unidad didáctica: Mayo 20%.*

6.3 **Sistemas de recuperació**

Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)

Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

Serà possible recuperar l'assignatura entregant els treballs i realitzant els *exàmenes oportuns en la convocatòria extraordinària de juliol./

Será posible recuperar la asignatura entregando los trabajos y realizando los exámenes oportunos en la convocatoria extraordinaria de julio.

7

Bibliografía

Bibliografía

ROCA, Daniel y MOLINA, Emilio (2006): Vademecum musical. Definición y ejemplos de términos. Metodología IEM. Madrid. Enclave Creativa. CISNEROS, J.M.; DOÑA, I.; RODRÍGUEZ, J.; MOLINA, E.: Improvisación y acompañamiento. Vol. I y II. Enclave Creativa.

MOLINA, E. Tratado de Improvisación al piano. vols. I y II. Real Musical.

MOLINA, E.; GARCÍA VÁZQUEZ, J.R.; ROCA, D.: Tratado de Improvisación al piano. vol. III, Real Musical.

MOLINA, E.; CABELLO, I; ROCA, D.: Armonía. 2 vols. Real Musical.

MOLINA, E.: Análisis, improvisación e interpretación. Madrid. Enclave Creativa, 2015.

MOLINA, C. y MOLINA, E.: Piano I, Piano II, Piano III, Piano IV.

MOLINA, Cristina y MOLINA, Emilio (2006): Piano colectivo. Madrid. Enclave Creativa.

MOLINA, Cristina y MOLINA, Emilio (2006): Burgmüller, op. 100. 25 estudios fáciles para piano. Análisis y metodología de trabajo. Madrid. Enclave Creativa.

LÓPEZ, María del Carmen y MOLINA, Emilio (2006): Bertini. Op. 32, nos 25-48. Análisis y metodología de trabajo. Madrid. Enclave Creativa.

CAÑADA, Pedro; LÓPEZ, Ana y MOLINA, Emilio (2004-2007): Cuadernos de audición. 6 vols. Madrid. Enclave Creativa.

CAÑADA, Pedro; LÓPEZ, Ana y MOLINA, Emilio (2004-2007): Cuadernos de teoría. 6 vols. Madrid. Enclave Creativa.

NAVARRO, María Dolores; COLLAR, Cristina; MOLINA, Emilio (2008): Coro. Enseñanza profesional. Madrid. Enclave Creativa.

GARCÍA SARMIENTO, Javier; APELLÁNIZ, Esperanza y MOLINA, Emilio (2006-2007): Piano complementario. 4 vol. Madrid. Enclave Creativa.

MOLINA, Emilio; LÓPEZ DE ARENOSA, Encarnación (1997-2000): Música en primaria. Madrid. Real Musical.

MOLINA, Emilio; MARTÍNEZ, Eva; CASTIÑEIRA, Mayte (2004-2005): Violín. 2 vols. Madrid. Enclave Creativa.

MOLINA, Emilio; MARTÍNEZ, Eva; CASTIÑEIRA, Mayte (2004-2005): Viola. 2. vols. Madrid. Enclave Creativa.

MOLINA, Emilio; CHALER, Ana (2005): Flauta. 4 vols. Madrid. Enclave Creativa.

GARCÍA FERRER, Miguel; ESPINOSA, José Ramón; MOLINA, Emilio (2007-2008): Guitarra. Madrid. Enclave Creativa.

CHAMORRO, Pedro y MOLINA, Emilio (2007-2008): Bandurria. Madrid. Enclave Creativa.

RAMÍREZ, Juan Luis y MOLINA, Molina (2008): Clarinete. Madrid. Enclave creativa.

MOLINA, Emilio et alt. (2004-2005): Coro. Enseñanza elemental. 2 vols. Madrid. Enclave Creativa.

MOLINA, Emilio et alt. (2004-2007): Lenguaje Musical. 10 vol. Madrid. Enclave Creativa.